DE ONTWIKKELING VAN EEN MODERN BANKBEDRIJF

DE MADURO'S BANK OP CURAÇAO

DOOR

C. K. KESLER

De tradities der familie, tot welke de grondlegger der uitgebreide zaken behoort, waarvan in dit artikel een en ander zal worden medegedeeld, vermelden, dat hun voorouders zich reeds in 1654 op Curaçao hebben neergezet en dus gerekend moeten worden tot de oudste, zij het niet alleroudste, op het eiland gevestigde Joodsche families. Tegelijk met dezen kwamen daar aan de Correa's, een geslacht, waarvan een der afstammelingen in 1916 aangesteld werd als Directeur der Maduro's Bank, die toen door de firma S. E. L. Maduro & Sons werd opgericht.

Of deze traditie historisch juist is, is moeilijk na te gaan. Vermoedelijk zijn de eerste Joden op Curaçao aangekomen in het jaar 1650 en wel ten getale van twaalf familiën. De namen van eenigen hunner leven nog op Curaçao voort ¹⁾.

Deze eerste Joodsche immigranten kwamen rechtstreeks uit Holland en waren voorzien van aanbevelingsbrieven van Heeren XIX aan den Gouverneur Matthias Beck. Uit overweging, dat de Hollandsche kolonisten den landbouw verwaarloosden en zich bij voorkeur met smokkelhandel bezig hielden, werd den Gouverneur opgedra-

¹⁾ Rev. Joseph M. Corcos, *A Synopsis of the history of the Jews of Curaçao*, Curaçao 1897.

J. H. J. Hamelberg (*De Nederlanders op de West-Indische eilanden*) noemt echter als jaartal der eerste vestiging 1659.

Corcos noemt de volgende namen: De Meza, Aboab, Pereira, De Leon, La Parra, Touro, Aboab Cardoze, Jesurun, Marchena, Chaviz, Oleveira en Henriquez Cutinho.

gen, aan de Joodsche immigranten land, negers, paarden, vee en werktuigen te verschaffen, ten einde het hun zoo gemakkelijk mogelijk te maken, het landbouwbedrijf op Curaçao uit te oefenen. Blijkbaar verwachtte men daarvan destijds nog goede resultaten; de meeningen van Heeren XIX (later X) omtrent rentabiliteit van landbouwondernemingen op Curaçao zijn, — dit zij in het voorbijgaan opgemerkt, — nogal vaak gewijzigd.

Overeenkomstig de hem verstrekte opdracht, wees de Gouverneur den Joden een vestigingsplaats ten Noorden van het Schottegat aan ¹⁾. Overigens werden zij niet bepaald met open armen ontvangen, want weldra golden de bepalingen dat zij als vreemdelingen beschouwd werden en dat het hun niet veroorloofd zou zijn, na 9 uur 's-avonds zich in het fort te vertoonen. Overtreding der laatste bepaling zou met boete gestraft worden ²⁾.

De proefneming met de uitzending der Joodsche emigranten leek Heeren XIX wel geslaagd en om verdere vestiging van Joden te bevorderen, werd in 1652 getracht een nieuwe groep landverhuizers onder leiding van den Portugees Joseph Nuñez de Fonseca naar Curaçao te zenden. Bij de Joden in Holland, vooral in Amsterdam

¹⁾ Nog thans bekend als het Jodenkwartier. Het terrein is gelegen vlak naast de etablissementen van de C. P. I. M. De oude Israëlitische begraafplaats met talrijke belangwekkende graftomben dateert uit den eersten tijd der Joodsche vestiging. Orthodoxe Joodsche families begraven hun overledenen bij voorkeur daar. Het is nog niet zoo heel lang geleden, dat bij zulke Joodsche begrafenissen van ponten, de typische, door negers gewrikte Curaçaosche vaartuigen, gebruik gemaakt werd.

²⁾ Dit vermeldt Corcos. Hamelberg echter betwijfelt, of dergelijke bepalingen destijds reeds gemaakt zijn. (blz. 110, noot).

Heeren XIX waren den Joden over het algemeen gunstig gezind. Art. 7 van de „Vryheden ende Exemptiën” toegestaan aan David Nassy bij de stichting der kolonie in Cayenne, toch luidt:

„Oock zullen de Jooden genieten sodanige vryhyt van conscientie met publycke exercitie, Cinagoge en Schoolen, gelyck by henluyden gebruyckelick is in de Stad van Amsterdam, volgens de Leere van hunne ouderlingen sonder eenige verhinderinge...”

En in een brief van de Kamer van Amsterdam aan den Gouverneur Nicolaas van Beek d.d. 20 Januari 1702 komt o.a. deze passage voor: „want wy vermeynen het ten dienste en voordeele van de Compagnie te wesen, dat de Joodsche Natie aldaar (n.l. op Curaçao, K.) behoorlyk werde gemainteneert”.

bleek echter destijds geen groot animo voor vestiging in de West te bestaan.

Versterking van het Joodsche element kwam dan ook van andere zijde en wel uit Brazilië. Nadat hier in 1630 Olinda en het Recief veroverd waren en de Hollandsche macht zich geleidelijk uitbreidde, begon er voor de West-Indische Compagnie uitzicht te komen op een blijvende nederzetting. En wellicht ware het daartoe gekomen, indien Johan Maurits voldoende steun uit het moederland had ontvangen. Bij de verschillende Joodsche gemeenten, ook in Holland, was Brazilië geen onbekend gebied. Reeds tijdens de Portugeesche heerschappij hadden zich daar vele Joden gevestigd, zij het ook onder voorgeven, tot den Katholieken godsdienst te zijn overgegaan. Van deze in schijn bekeerden, de z.g. Marranen, gingen velen, toen onder Johan Maurits (1637—'44) een liberaler politiek te hunnen opzichte gevolgd werd, weder tot het Jodendom over ¹⁾).

Twee jaar voor de aankomst van den Nassauer in Brazilië richtten eenige requestanten het verzoek tot de Kamer van Amsterdam, als landverhuizers naar Brazilië te mogen gaan. In datzelfde jaar kregen Bewindhebbers tweemaal een dergelijk verzoek te behandelen, de eerste maal op 29 Maart en daarna op 20 September ²⁾. Onder

¹⁾ Een dier Marranen was een voorvader der thans nog op Curaçao levende Correa's. Hij schijnt een man van invloed geweest te zijn en was gehuwd met een Katholieke vrouw. Op haar graf, dat niet zoovele jaren geleden (wellicht nog thans) in Bahia te vinden was, leest men het volgende Portugeesche opschrift:

Sepultura de D. Catharina Alvares Paraguassu senhora qui foi desta Capitania da Bahia quai elia e seu marido Diogo Alvares Correa natural de Vianna Derao aos senhores reis de Portugal Edificou esta capilia de Nossa Senhora da Graça e a Deu com as terras annexas ao Patrarcha S. Bento em o anno di 1582.

(Hierboven bevond zich het wapen der Correa's).

De vertaling van dit grafschrift luidt, als volgt:

Graf van Mevrouw Catharina Alvares Paraguassu uit deze capitania en haar echtgenoot Diogo Alvares Correa, geboortig uit Vianna Derao, aan de Koningen van Portugal.

Deze kapel, gewijd aan Onze Lieve Vrouwe van Genade en aan God, met bijbehorende gronden werd in het jaar 1582 opgericht door den Aartsbisschop S. Bento.

²⁾ H. Wättjen, Das holländische Kolonialreich in Brasilien. (bl. 239).

de laatste groep landverhuizers, die zich toen aanmeld-
den, bevond zich een zekere David Maduro met zijn
huisvrouw ¹⁾).

Na het vertrek van Johan Maurits begon echter, zooals
bekend is, een algemeene exodus der Joden uit Brazilië.
David Nassy en de zijnen vestigden zich tijdelijk in Cayen-
ne en trokken vandaar naar Suriname en andere Holland-
sche vestigingen aan de Vaste Kust; anderen en daaron-
der de Maduro's en Correa's, vestigden zich op Curaçao,
waar zij sedert bleven en weldra tot op den voorgrond
tredende leden der Joodsche gemeente behoorden. Onder
de namen der stichters, die gebeiteld werden in de vier
marmeren hoeksteen van de synagoge, ingewijd op
den avond voor Isr. Paschen 1692, b.v. treft men den
naam aan van Mordecay Alvares Correa en van de syna-
goge, die eenigen tijd in Otrabanda bestond en die in 1712
ingewijd werd, was de eerste rabbi Samuel Levy Maduro²⁾

*De groote vooruitgang der familie Maduro valt echter
in de 19e eeuw. Het hoofd ervan was in het midden dier
eeuw de man, aan wiens initiatief op velerlei gebied Cura-
çao verschillende nuttige instellingen te danken heeft, de
stichter der firma S. E. L. Maduro & Sons, die later aan
de machtige Maduro's Bank het aanzijn zou geven.*

Het debuut van S. E. L. Maduro was zeer bescheiden.
Op 24 Januari 1837 opende hij zijn zaken met een crediet
van vijf firma's op St.-Thomas ten bedrage van f 5182.95.
St.-Thomas met zijn prachtige natuurlijke haven, nog
gunstiger gelegen dan Curaçao op de route van Europa

¹⁾ Resolutiën van de West-Indische Compagnie, Kamer Amsterdam
1635—1636. (Boek gemerkt W. I. C., Oude Compagnie, 14, blz. 68). Rijks-
Archief, 's-Gravenhage.

Jovis, den 20en September 1635.

Jacobus Abenacar, vrijman. Jacob Moreno, vrijman. Pedro de la Faye,
vrijman. Huysvrouw van Diego Pixoto naer Brasil. David Maduro, barbier,
vrijman.

David Maduro barbier versouckt met syn huysvrouw in conformité van
de ordre ende Reglement van Ho. Mo. naer Brasil te vaeren. Wert haer
versouck geacordeert.

Huysvrouw van Lauris Pietersen, schoenmaecker.

Portugesche vrye luyden.

²⁾ Corcos, Synopsis.

S. E. L. MADURO

14 Jan. 1814—20 Sept. 1883.

De Stichter der firma S. E. L. MADURO & SONS.

Het gebouw der Maduro's Bank.

In de haven van Willemstad
Links de werf „De Gorter”, toebehoorende aan de firma S. E. L. Maduro & Sons.
Rechts de werf „Matthey” van de Cur. Handel Mij. in gebruik bij de „Red D
Line”. Het S.S. „Maracaibo” dier Mij. ligt aan de kade, het schip, dat op 8 Juli ll.
door de Venezolanen in beslag werd genomen.

H.M.'s „Hertog Hendrik” bezig kolen in te nemen aan de „Nieuwe Werf”
van de firma S. E. L. Maduro & Sons op 7 Augustus 1929. Op den heuvel een
olietank van de Standard Oil Cy, waarvan S. E. L. Maduro & Sons agenten zijn.

naar de West, was destijds het middelpunt van den West-Indischen handel ¹⁾).

Het huis Maduro handelde eerst vooral in victualiën en had weldra twee schoeners in de vaart, de „Ocean Bird” en de „Venus”, die de gemeenschap onderhielden tusschen Curaçao en New-York. Later kwamen daar nog twee anderesc hoeners bij, de „Clemencia” en een tweede, „Venus”. Bescheiden was echter het debuut, zooals boven gezegd werd, en gedurende eenige jaren was het er nog ver af, dat het hoofd der firma zich ook maar geringe luxe kon veroorloven. In zijn journaal vindt men aange-teekend op 31 Januari 1837, dat hij gedurende de afge-loopen maand verteerd had f 40.— en de volgende maand Februari deed hij het met nog f 5.— minder nl. met f 35.—. Op 28 December teekent hij aan voor uitgaven gedurende drie jaar f 1072.18 (dus gemiddeld f 350.— per jaar), waarna de omstandigheden blijkbaar verbeterden, want aan het einde van het volgende jaar vindt men een post „Uitgaven over 1841 f 617.85”, dus ongeveer f 50.— per maand. Hiermede in overeenstemming was natuur-lijk het salaris, dat aan kantoorbedienden werd uitbe-taald. Een klerk b.v. verdiende nog in 1842 niet meer dan f 5.— p.m.

Geleidelijk breidden de zaken zich inmiddels uit en de Curaçaosche gemeenschap begon in te zien, dat aan het hoofd ervan iemand stond, wiens energie en organisatie-talent ook voor het algemeen welzijn dienden gebruikt te worden. Zoo werd dan S. E. L. Maduro tot verschillen-de ambten geroepen; achtereenvolgens werd hij Lid van den Kolonialen Raad, Lid van het Hof van Justitie, Di-recteur van de Curaçaosche Bank (als zoodanig was hij mede-onderteekeenaar der biljetten dezer Gouvernements-bank), en 1e Luitenant der Schutterij. Eindelijk, een volkomen natuurlijke eigenschap in een dergelijken „self-

¹⁾ Sedert is St.-Thomas achteruit gegaan en is thans nog vooral van be-lang, als kolenstation en als West-Indische basis voor de Amerikaansche marine. Vooral, toen in 1885 het hoofdkantoor van de Royal Steamship Company vandaar naar Barbados verplaatst werd, verloor het eiland veel van zijn belang.

made" man, toonde hij, levendige belangstelling te bezitten voor het lot zijner minder fortuinlijke of minder begaafde geloofsgenooten. Als weesmeester der Ned. Port. Isr. Gemeente op Curaçao was een groot deel der zorg voor ouderlooze kinderen op zijn schouders gelegd, terwijl hij in 1865 bij missive van den Minister van Koloniën (10 April 1865, Litt. B. No. 17/52) benoemd werd tot Correspondeerend Lid van de Hoofd-Commissie tot de Zaken der Israëlieten in Nederland voor de Ned. Port. Isr. Hoofdsynagoge op Curaçao.

Na een periode van achteruitgang en verval in het eerste gedeelte der 19e eeuw braken er voor Curaçao in het tweede deel daarvan betere dagen aan. Het gevolg daarvan was, dat meer en meer behoefte gevoeld werd aan de gelegenheid, de stad uit te breiden. Zooals dat met verschillende steden in ons land eveneens het geval was, werd die gewenschte uitbreiding in sterke mate tegengehouden door de bestaande vestingwerken. Deze dateerden in Willemstad uit het midden der 18e eeuw. In 1756 had de W. I. C. besloten den bouw ervan zelf ter hand te nemen en ongeveer een eeuw bleven zij met eenige wijzigingen in stand. Omstreeks het midden der 19e eeuw bleek het meer en meer, dat zij als verdedigingswerken verouderd waren en de gewenschte uitbreiding der stad op hinderlijke wijze belemmerden.

De ziel der vennootschap, die zich toen vormde, om de verouderde muren en poorten te slechten en de stad zoodoende de noodige ruimte te verschaffen, was wederom S. E. L. Maduro. Op 4 Juli 1860 kwam de bovengenoemde vennootschap tot stand en bij Gouvernements-beschikking van 6 Mei 1861 werd aan haar opgedragen het afbreken der forten en batterijen rondom de Willemstad en het dempen van een gedeelte van het daarachter gelegen binnenwater, het Waaigat. Het contract werd geteekende door S. E. L. Maduro, A. J. Senior, Abm. Capriles, J. & J. E. Henriquez en Jeudah Senior. Bij art. 1 werd tot Directeur der vennootschap de eerste onderteekenaar aangewezen, die belast werd met de geheele leiding van het werk, met het teekenen der stukken, het presidium der

vergaderingen en het ten uitvoer brengen van alles, wat daar besloten werd.

De vennootschap kweet zich onder de bekwame leiding van haar Directeur uitstekend van haar taak. In het begin van 1866 was het werk gereed en bij Gouvernements-Beschikking van 3 Maart van dat jaar werd den concessionarissen voor de wijze van uitvoering officieel dank betuigd ¹⁾. Nu was ruimte verkregen voor de gewenschte uitbreiding der stad aan die zijde en op de plaats, waar vroeger de stadswallen en batterijen haar belemmerden, verrezen weldra groote kantoren tusschen het tegenwoordige De Ruyterplein en de De Ruyterkade langs het Waaigat. Thans behoort dit geheele gedeelte met uitzondering van een enkel erf in eigendom aan de firma S. E. L. Maduro & Sons en als een financieel kasteel verheft zich daar het gebouw der Maduro's Bank, waarvan de bovenverdieping in gebruik is voor kantoren der K. N. S. M.

In den tijd, dat deze uitbreiding der stad tot stand kwam, was op Curaçao nog een energiek man werkzaam,

¹⁾ De daarop betrekking hebbende passage in bovengenoemde beschikking luidt als volgt:

2°. De concessionarissen, uithoofde zij geacht kunnen worden volkomen te hebben voldaan aan de voorwaarden, waarop de voormelde concessie aan hen is verleend, mitsdien te ontheffen van alle verder verbintenissen te dier zake en speciaal met ontheffing der door hen gestelde borgtogt van de Heeren Mozes Curiel en S. L. Maduro bij notarieele acte d.d. 13 Mei 1861.

3°. Den concessionarissen te kennen te geven, dat het bestuur van den aanvang af, met het grootste genoegen en de meeste belangstelling den voortgang der werkzaamheden dezer groote en gewigtige onderneming heeft gadegeslagen, daarbij tevens opmerkende de volharding door de ondernemers in de uitvoering van het moeilijk en aan vele bezwaren onderhevig werk aan den dag gelegd; dat hetzelfde de overtuiging heeft, dat slechts door de onvermoeide krachtsinspanning gepaard aan aanzienlijke geldelijke opoffering van de zijde der concessionarissen, die moeilijke heden en bezwaren overwonnen zijn kunnen worden en dat het daardoor alléén hen is mogen gelukken, de zelfvoldoening te smaken, het werk op eene allezins voldoende wijze nog binnen den bepaalden tijd tot stand te hebben gebracht. Waarom het dan ook voor het bestuur eene aangename taak is den concessionarissen deszelfs tevredenheid te betuigen over de uitvoering en voltooiing van een werk evenzeer bevorderlijk aan de belangen van den handel en de scheepvaart dezer plaats als strekkende tot verbetering en verfraaiing der stad met de uitdrukking van den opregten wensch dat de onderneming ook voor de belanghebbenden gewenschte vruchten mag dragen.

n.l. de Consul der V. S., L. B. Smith. Aan zijn initiatief heeft het eiland verschillende nuttige instellingen te danken, waardoor het destijds velen anderen plaatsen in de West ver vooruit was. Smith gaf den stoot tot de verbinding der beide stadshelften, Punda (de stad) en Otrabanda (de Overzijde) door middel van de thans nog bestaande pontonbrug, richtte een ijs-importzaak op, bevorderde den aanleg van een installatie voor elektrische verlichting en stichtte de eerste waterleiding. De plannen voor een electriciteitsbedrijf dateeren van 1888 en in verband daarmee kwam in het volgende jaar de eerste electriciteits-verordening tot stand. Vier jaar later werd aan Smith concessie verleend voor de electriciteits-voorziening en op 30 Augustus 1897 kwam de centrale in werking. In 1900 werd het geheele electriciteitsbedrijf overgenomen door de firma S. E. L. Maduro & Sons.

Waterleiding en electriciteits-voorziening zijn thans gemoderniseerd. Zij voldeden dan ook niet geheel aan de bestaande behoefte, vooral niet meer sedert voor Curaçao de periode van fabelachtigen opbloei in de laatste vijftien jaren begon. De waterleiding leverde geen drink- maar alleen werkwater en voor het eerste was men nog aangewezen op de aloude regenbakken, terwijl het leidingswater, het z.g. „awa di Smith”, bij de waschvrouwen wegens de groote hardheid niet zeer gewild was. Ook de electriciteits-voorziening was niet geheel in overeenstemming met wat het moderne verbruik ervan eischt. Stroom werd alleen geleverd tusschen 6 uur 's-avonds en 6 uur 's-morgens en uitsluitend voor verlichting. Toch moet geconstateerd worden, dat in dit opzicht door het initiatief van den Amerikaan en de werkzaamheid der Curaçaosche firma, het eiland o.a. Suriname een heel eind vooruit was. Daar toch kreeg men eerst in 1903 de eerste gasfabriek en eerst dezer dagen is er kans op gekomen, dat men tot electriciteit zal overgaan. Zeer terecht heeft men in Curaçao de gasverlichting overgeslagen en is direct van olie- en petroleumlampen tot electrisch licht overgegaan. In de tropen kan men waarlijk extra verwarming door gasvlammen wel missen. Gedurende 27

jaar bleef de electriciteits-voorziening in handen der Curaçaosche firma; toen maakten de moderne eischen het wenschelijk haar over te dragen aan een onderneming, die zich op het gebied van electriciteits-voorziening in tropische landen gespecialiseerd had. Dat was de Ned.-Indische Gas Mij, die een concessie voor 50 jaar verkreeg met de verplichting tot het leveren van dagstroom voor huishoudelijke en industrieele doeleinden. De nieuwe centrale, die daarvoor noodig was, werd op 22 April van dit jaar geopend.

De ijs-importzaak werd door de firma Maduro in een ijsfabriek omgezet; ook de andere zaken van Smith nam deze firma over. De brug werd aangekocht door de Handel- en Industrie Mij „Curaçao”, thans de Curaçaosche Handel Mij.

Het is duidelijk, dat dergelijke zaken, die zich voortdurend uitbreidden niet steeds door één man beheerd konden worden. De firmanaam S. E. L. Maduro & Sons wijst er reeds op, dat weldra de beide oudste zoons van den stichter erin werden opgenomen. Onder leiding van dit driemanschap verkregen de zaken een geweldige uitbreiding. Hierbij dient vooral vermeld te worden, dat de firma een levendig aandeel nam aan de ontwikkeling van het Curaçaosche havenverkeer. Van ouds heeft de haven van Willemstad in verschillende opzichten een goeden naam gehad en het is hoofdzakelijk aan de firma Maduro te danken, dat zij een zekere vermaardheid verkreeg bij verschillende stoomvaart-maatschappijen wegens de snelle en goedkoope voorziening van brandstof voor de machines. Vóór de stookolie ernstige concurrentie begon aan te doen, was dat de „Pocahontas”-steenkool. In het archief der firma berusten tallooze tevredenheidsbetuigingen van Directies van Stoomvaart-Maatschappijen, Commandanten van Nederlandsche en vreemde oorlogschepen en van particulieren over de kwaliteit van de geleverde kool en vooral over de snelle en coulante wijze, waarop deze in de bunkers van het schip werden overgebracht. Het record van snelheid werd bereikt op 18 September 1914 door het laden van 174 ton per uur in Hr.

Ms. Pantsterschip „Jacob van Heemskerck”. Wie wel eens het bedrijvig sjouwen der Curaçaosche kolennegers met hun mandjes vol kolen op het hoofd bij dat werk aanschouwd heeft, zal ervan overtuigd zijn, dat zooiets een prestatie is, die vermeld mag worden.

De beide zoons van den stichter, die in de firma werden opgenomen, waren de Heeren Elias S. L. Maduro en M. S. L. Maduro. De eerste, weldra een bekend philanthroop, volgde zijn vader op, als Directeur van de Curaçaosche Bank en was o.a. Lid van den Kolonialen Raad, Majoor-Commandant der Schutterij, Consul van Frankrijk, enz. De Nederlandsche regeering erkende zijn verdiensten door hem te benoemen tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau, maar vooral leeft zijn naam nog in dankbare herinnering voort bij de velen uit de lagere volksklasse, die door „Sjon Lau”, zooals hij bij oud en jong bekend was, op kiesche wijze ondersteund werden. In 1911 overleed hij plotseling en weldra kwam bij eenigen der door hem begunstigden het denkbeeld op, een blijvend gedenkteeken te stichten, dat de herinnering aan den betreurden philanthroop levendig zou houden. Zonder uitzondering stortten allen op Curaçao hun bijdrage, aanzienlijk of gering, en op 24 April 1912, juist één jaar na zijn overlijden, werd voor zijn woning op den hoek van het Concordiaplein en den Scharlooweg een driehoekige naald van Italiaansch marmer onthuld. In drie talen, n.l. in het Spaansch, Nederlandsch en Papiamentsch, leest men daarop; „Een dankbaar volk aan zijn edelen weldoener.” Tevens werd het Elias S. L. Maduro-Weldadigheidsfonds gesticht, dat het philanthropische werk van den man, naar wien het genoemd is, voortzette.

Elias S. L. Maduro was vooral de zakenman, de man aan wiens doorzicht en „pushing power” het succes der firma in haar verschillende ondernemingen in de eerste plaats te danken was. In het openbare leven trad zijn broeder Mordy S. L. Maduro vooral op den voorgrond, die lange jaren o.a. Voorzitter van den Kolonialen Raad en van de Schoolcommissie was. Onder zijn directie,

waarin hij bijgestaan werd door zijn zoons en neven, die geleidelijk in de zaken werden opgenomen, bereikten deze de tegenwoordige ontwikkeling. Zijn verdiensten werden door de Nederlandsche regeering erkend door zijn benoeming tot Ridder in de Orde van den Ned. Leeuw. Op 15 November 1918 overleed hij aan boord van het S.S. Philadelphia van de Red D. Line, op weg naar Curaçao, waar hij na aankomst van het schip begraven werd. Hij had nog de groote ontwikkeling der zaken en den haast wonderbaren opbloei van zijn geboorte-eiland, waartoe de vestiging der olie-industrie den stoot gaf en de firma S. E. L. Maduro in zoo sterke mate medewerkte, mogen beleven.

Naast haar overige zaken had de firma zich reeds geruimen tijd met bankzaken bezig gehouden. De ontwikkeling van het Curaçaosche zakenleven maakte het inmiddels noodig, van de laatste een afzonderlijk bedrijf te maken. Daarom werd in December 1916 te Willemstad een N.V. opgericht „Maduro's Bank”, op welker ontwerp-akte van oprichting bij Gouv. Beschikking No. 1013 den 21 December 1916 de bewilliging van het Curaçaosche Gouvernement verkregen werd.

De vennootschap werd aangegaan voor den tijd van 50 jaar en het volgestorte kapitaal bedroeg f 1.000.000, verdeeld in 10.000. aandeelen ieder van f 100.— Dat de zaken zich voortdurend uitbreidden en met succes gedreven werden, blijkt wel uit de volgende cijfers, ontleend aan het jaarverslag der Kamer van Koophandel op Curaçao over 1928.

Eind 1917 bedroegen de totale middelen der Bank f 2.427.684, de deposito's f 1.145.331 en het reservefonds f 10.000. Eind 1928 waren deze cijfers respectievelijk f 11.636.899, f 9.031.938 en f 1.500.000.

Het spreekt vanzelf, dat, al blijft ook Curacao de hoofdzetel, het eiland toch voor een dergelijk, zich steeds uitbreidend bedrijf geen werkruimte genoeg aanbiedt. Verschillende belangrijke ondernemingen in Venezuela, en Columbia worden dan ook door de Bank gefinancierd, terwijl zij verder groote kantoren te Havana en te New-

York heeft. Dat te Havana beheert in hoofdzaak de eigen suikerfabrieken der firma op Cuba.

Eindelijk zij nog vermeld, dat agentschappen van verschillende groote stoomvaart-maatschappijen met succes door haar beheerd worden. Dat dit succes inderdaad opmerkelijk is, blijkt o.a. wel hieruit, dat aan het kantoor te New-York het Agent-Generaalschap der stoomvaart-maatschappij *Compañia Transatlantica de Barcelona* werd toevertrouwd en dat het optreedt als gedelegeerde van het Spaansche „*Patrionato Nacional de Turismo*”. Verder zijn verschillende leden der firma als Consuls van Europeesche en Zuid-en Midden-Amerikaansche staten werkzaam.

Curaçao vertoont in de laatste jaren een haast wonderbaren vooruitgang op velerlei gebied. Verschillende gunstige omstandigheden hebben daartoe medegewerkt en onder deze is niet de minste, dat een energieke combinatie gereed stond, om die aan te wenden, ongetwijfeld voor een deel ten eigen bate, maar voor een veel grootter deel ten behoeve van het eiland, waarmede de geschiedenis van het geslacht Maduro zoo nauw is samengeweven.

Amsterdam, November 1929.